

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Srbi o Dalmatincih.

V Belgradu 15. marca.

[Izv. dop.]

„Dalmatinci-odpadnici Slovanstva“, pod tem naslovom donesel je tukajšni list „Budučnost“ uvodni članek, kateri je gotovo tudi za vas Slovence zanimiv. — Za početka navaje srbski list borbe avstrijskih Slovanov proti Nemcem v pretečenih 10 letih do 1871. leta in potem sledeče dalje piše: V 1871. letu pozove car na upravo čestitega grofa Hohenwarta, kateri videč, kaj namerava centralistična nemška klika s svojim decemberskim ustavom, naumel je da zadovolji Slovane in da jih izravna v plemu in političnej moči z nemškim plemenom. No Nemci so povsod, pa i v samem Berlinu počeli na ves glas upiti, da nemškemu vladanju v Avstriji proti pogibelj, a na njih stran so pristopili tudi Magjari, na čelu jim grof Andraš, tisti Magjari, ki so 1848. leta hoteli Avstrijo uničiti; vsled tega je car odpuštil grofa Hohenwarta in predal upravo grofu Auerspergu, kateri o izmirenji nič neče da zna, ter samo na to misli, kako bi z novim nepravičnim izbornim zakonom zagotovil Nemcem zmirom večino v rajhsratu. Tej nameri centralistične klike so se junaško upirali Čehi, Moravci in Slovenci, pa i sami nezanesljivi Poljaci. Čehi niso hteli priti v nezakoniti državni zbor v Beči, a Slovenci in Poljaci izišli so iz zбора baš kad je trebalo, da se reši nov volilni zakon. S tem delom pokazali so Avstrijski Slovani

lepo slogo, katera edina jim donesti če lepšo bodočnost.

Ali na žalost, kaj mislite, kdo je pri tej priliki dal primer izdajstva in odpadništva v občni slovanski stvari, in je stal na strani neprijateljev in zatiralcev Slovanstva? To so naši bratje Dalmatinci, poslanci tiste zemlje, katera je silom odtrgana od naravne in istorijske zveze naših sester, Hrvatske in Slavonije. To so žalostni predstavniki junaške Boke kotorske in Primorja, to so nedostojni potomci Jankovič Stojana, Smiljanič Ilije in drugih junakov, kateri so ime srbsko na daleč proslavili. To so gospoda Ljubiša, Danilo, Vojnovič, črno jim bilo lice, da so za občanec malenkosti, glasovali in podpisali narodno smrt slovanskih plemen v Avstriji. Mi jih dobro poznamo, a poznal jih bo zdaj vsah pošten Srb in Slovan. In to čine ti nesrečni poslanci dalmatinski neslušajoči resne opomine in bratskega glasa iz Zadra, Zagreba, Belgrada, Novega Sada, Ljubljane in Prage. Oni se na sramoto in veliko škodo občeji politiki slovanski objemajo in ljube se z Laserom, Ungrom, Hrbstom in Kurandom, a odbijajo bratsko roko poštenih vodjev in rodoljubov slovanskih. Oni glasajo za nadmožnost nemškega plemena v državi, v kateri je večina slovanska, glasajo v društvu urednikov in patronov „Nove slobodne Prese“ in primajo pohvalo in diplomo lojalnosti od avstro-nemških ministrov in njihovih novin, koje v ta isti mah vele: da je z novim volilnim zakonom zagotovljena nadmožnost nemškega plemena v Avstriji. Da Dalmatinci

delajo in glasajo v društvu nemških ministrov in njihovih časnika, kateri vzdigujejo do nebes turške vezire in neprestano hvale moč in sposobnost turškega plemena za državni razvitek in civilizacijo, a srbskemu, bulgarskemu in rumunskemu narodu odrekajo vsako pravo, in izgled in bodočnost in samostalno razvijanje narodno — rade skupaj z večnimi neprijatelji naroda in zemlje svoje, delajo v društvu z onimi, kateri so hteli pred 3 leti z ognjem in mečem iztrebiti junaške Bokeljce, da tako srbsko-hrvatskomu narodu v Primorji odseka perute. — Mi se javno odrečemo tih odpadnikov, kateri pred Slovanstvom sramote ime srbsko. A od naroda jim prokletstvo in sramni spomen, kakšnega so i zaslužili!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. marca.

V ogerskem državnem zboru se je debata o povišanji davkov mirneje vršila, nego se je mislilo po ostrih govorih Lonyayeve stranke v Deak-ovem klubu. Poslanci desnice in levice so sprevideli, da nij mogoče rednega državnega gospodarstva, ako se privolijo stroški, za primerne dohodke pa ne bi se skrbelo, dosti je tudi k zmagi ministerstva pripomagal baron Sennyey, kateri je v tem vprašanji odločno stopil na ministersko stran. Po dolgem govoru Kerkapoly-a, finančnega ministra se je postava o povišanji davkov z 202 proti 107 glasom sprejela. Za sedaj je tedaj ogersko ministerstvo zopet na trdnih nogah. Pa Lonyay se ne boče tako

Listek.

Prvi poljub.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

III.

Drugo jutro je bil Ljuboslav po nekoliko nemirnem in kratkem spanji rano na nogah. Odpre okno in glej, tudi nasproti se okno odpira in prikaže velika glava gospoda Grabca, kateri po svoji vsakdanji navadi gleda po cesti gori in doli, gleda na nebo, kakšno vreme kaže in končno na barometer, ki je visel ob oknu. Ko Grabec vzdigne glavo in sebi nasproti zagleda Ljuboslava, skoro začudi se, kajti o tej rani uri ga še nikoli nij videl pri oknu. Pa nij imel časa niti nij bil vajen premišljevat. Tudi ga v tem trenutku dve beli ročici objameti in prijazen glas Milice mu kliče veselo dobro jutro.

V beli jutranji obleki je stala za očetom in zdela se je Ljuboslavu kakor vzvišeno bitje. Ves zamaknen strmi v divni prizor, dokler ga ne premoti debeli glas Pestačev, ki med hišnimi vrati stoječ zakliče: dobro

jutro gospod Grabec; dobro jutro gospodična.

Grabec prijazno miga z roko skozi okno, tudi Milica stopi naprej, da bi odzdravljala Pestaču; a zdaj zagleda Ljuboslava in zarudé pred neznanim mladeničem, hitro se odmakne in zgine.

Ljuboslavu so bili ta dan paragrafi še menj po godu. Zastonj je izkušal v pisarni zbirati svoje misli, nobeno pisanje mu nij šlo veselo od roke; težko je pričakoval večera.

Prišel je večerni čas, in Ljuboslav sedi za svojimi citrami. Še nikoli nij tako hrepnel, vse svoje neznane čute razliti v melodije; pa tudi morda nikoli še nijso glasovi njegovih citer tako milo in ginljivo razlegali se, ko ta večer. Okno je še zmirom bilo odprto; Ljuboslav nij zapazil, da je ves čas na oknu nasproti slonela Milica ter poslušala njegove glasbene umetelnosti.

Iz mraka je nastala noč, ko se Ljuboslav zbudi iz svojih fantazij. Ne more biti dalje v sobi. Ide na prosto. Ko pride na cesto, vidi v mesečnem svitu na klopi pred Grabčevo hišo starega gospoda Grabca in Pestača, Milica pak je ravnokar stopila iz hiše in se vsedla poleg očeta. —

Odslej je Ljuboslav še redkejše, kakor dozdej, v družbe zahajal. Polastil se ga je neki nemir, kateri ga je tiral v samoto in se nij dal odgnati, če se je Ljuboslav še tako silno zakopaval v učene knjige in še tako marljivo spisoval dolgočasne tožbe in rekurze. Podoba ljubeznjive Milice mu je vedno prihajala pred oči, čeravno se je upiral sanjarstvom, od katerih nij mislil, da se kedaj uresničijo, kajti vedel je iz ust Pestačevih in iz vsega, kar je sam videl, da je Milica oddana. Edino tolažilo iskal in našel je vsaki večer le v svojih citrah, katerih ubrani glasovi so mu umirili vso notranjo razburjenost.

Minolo je teden dni. Bližal se je čas trgatve; čriček v bližnjih vinogradih so že davno glasno in glasneje cričali, grozdje je od dneva do dneva bolj rumenelo in obetalo žlahno, sladko kaplico, ko nekega jutra gosp. Grabec, ki je imel pol ure od mesta lepo vinsko gorico, stopi v odvetniško pisarno. Gospod odvetnik ga prijazno pozdravlja ter mu ponuja sedež.

— Lepa hvala, gospod odvetnik, začne Grabec, denes ne pridem zavoljo nobene

lehko udal in naprej rul, dokler ne odstrani saj Kerkapoly-a.

Osoda *volilne reforme* se bode tudi v gospodski zbornici skoraj odločila. Poročevalec dotičnega odbora je stari centralist baron Lichtenfels, birokrat od glave do pete. Federalistični udje gospodske zbornice se ne bodo udeležili pri posvetovanju. Doživeli bode mo torej isto komedijo, kakor v državnem zboru, da se postava brez debate en-bloc sprejme.

Dalmatinski poslanci dobivajo vsak dan dokaze iz svoje domovine, da med svojimi volivci nima ne trohice zaupanja več. Italijani in Lahoni jih hvalijo, to je res in tako globoko je padlo teh pet možev, da se upirajo na priznanje teh krutih sovražnikov svojega naroda. Kar pa je rodoljubov po deželi med temi skoraj vsi narodni deželni poslanci, protestirajo zoper te „izdajice“. Danilo in tovarši hote zdaj svoj dalmatinski list ustanoviti proti „Narodnemu Listu.“ To lahko store, dispozijski fond jim bode gotovo na razpolaganje, pa bralcev in naročnikov za tako kukavično jajce bode zastoj iskali med vrlimi dalmatinskimi Slovani.

Vnanje države.

Francoski poslanec v Berolinu Gontaut-Biron je podpisal preteklo soboto s knezom Bismarkom pogodbo zaradi odhoda Prusov s Francoskega. Poprej nij nihče mislil, da bodo Francozi v stanu izplačati tako hitro velikansko svoto petih milijard. Po pogodbah miru, ki je bil sklenen v Frankfurtu, med Bismarkom in Jules Favrom, obdržali so Prusi šest francoskih okrajev s trdnjavo Belfort in okolico dotle, da plača Francoska vojno odškodnino. Toda Francoska se je z nepričakovano hitrostjo zopet ukrepila. 29. junija lanskega leta je bila sklenena v Verzailju pogodba zaradi plačila in odhoda Prusov iz Francoskega. Po tej pogodbi bi plačala 500 milijonov tretje milijarde do 1. februarja letošnjega leta, četrto milijardo do 1. marca 1874, in peto do 1. marca 1875. Po izplačanju druge polovice tretje milijarde so imeli Prusi zapustiti francoske okraje Marne in Haute-Maine (kar se je tudi zgodilo) po izplačanju četrte milijarde okraje Ardene in Vogeze, in po izplačanju pete milijarde okraje Meurthe in Meuse pa trdnjavo Belfort. Francoska si je pa vendar pridržala pravico, da za poslednjo milijardo lahko da tudi dovoljno poroštvo, ako Prusi to sprejmejo. Obresti od 2500 milijonov frankov, katere je imela Francoska še izplačati, ko je bila verzailjska pogodba sklenena, bi bile imele biti plačane počemši od 1. marca 1872

do tistega dne, ko bi se plačal dotični obrok. Vrh tega so morali Francozi prusko posadko 5000 mož z vsem preskrbeti, in nemški cesar si je pridržal pravico, da zopet posede že zapuščene okraje, ako se kaki obrok ne plača v izgovorjenem času. Po novi pogodbi pa plača Francoska poslednja dva obroka četrte milijarde že 5. maja, peto milijardo pa v štirih obrokih 5. junija, 5. julija, 5. avgusta in 5. septembra. Prusi zapuste s 1. julijem počemši v štirih tednih vse francoske okraje z Belfortom vred, obdrža pa do 5. septembra trdnjavo Verdun, Conflans in Etain; z vojaško cesto iz Verduna v Metz, katere kraje zapuste Prusi 14 dnij po 5. septembru.

Pogodba ta se bo takoj predložila narodni skupščini v potrjenje. Republikanski poslanci narodne skupščine so se podali večeraj k Thiersu, da mu čestitajo za sijajen uspeh. Republikanična vlada se je skazala kot najbolje poroštvo domačega miru, ter je našla vsled tega povsod veliko zaupanje. Zares nij bilo lahko delo za Thiersa, obdržati republiko proti monarhični večini v naglici voljene narodne skupščine. Pomagala mu je pri tem izvrstna disciplina republikancev, in pa navdušenost naroda, ki je pri novih volitvah povsod volil republikance. Francoze bo sedaj minila mrznja, ker so imeli še zmemrom sovražnika v deželi, in veselili se bodo v kratkem za trdno svobodnih naprav.

V *angleški* zbornici poslancev je v seji 18. marca Gladstone naznanil, da je znova ponudil kraljici svoje moči, ter se bode posvetoval s svojimi tovariši, kaj da je storiti v sedanjem položaji. Zato nasvetuje, da se zborovanje odloži do četrtega, ker upa, da bode dotle v stanu, konstatirati povoljni dogovor. Disraeli izreče, da je bil pripravljen, sestaviti novo ministerstvo, pa ne s sedanjo zbornico. Sprejet je bil na to predlog Gladstonov, da se zborovanje odloži do četrtega.

V *italijanski* zbornici je v sredo finančni minister Sella predlagal račun od državnih dohodkov in stroškov za leto 1871, pregled za leto 1872, potem definitivni proračun za leto 1873, in začasni proračun za leto 1874. Minister konstatira, da so se leta 1872 dohodki pomnožili za 35 milijonov frankov. Za leto 1873 bode znašal deficit 131 milijonov, katere upa pokriti z dovoljenimi 40 milijoni papirnatega denarja ter z ostanki iz let 1871 in 72. Za leto 1874 bode znašal deficit 107 milijonov, za kar pa kakor misli, ne bo treba posojil.

tožbe; saj veste da nijsem prijatelj pravdanja. Prišel sem, vas povabit, da me počastite v trgatvi. Letos dobro obeta, pa če bi tudi ne, še imam v kleti kapljico starega za dobre prijatelje.

— Vem, gospod Grabec; hvala bogu, ne bode prvokrat, da ga poskušam, odgovarja odvetnik in po svoji navadi z jezikom glasno luskne, kakor da bi vince že med zobmi čutil. Ne bom zamudil priti.

— In prosim, da tudi svoje gospode soboj povabite, reče Grabec in z glavo migne proti Ljuboslavu.

— Da, da, vsi pridemo. Naš Ljuboslav sicer, kolikor vem, nič posebno ne ljubi sladke kapljice naših gor, a menim, da ne bode odrekel, če tudi se mi v poslednjem času nekoliko zamišljen zdi.

Ljuboslav zarudi in mrmra, da ga skrbé izpiti, da pa hvaležno sprejme vabilo gospoda Grabca.

— Dobro, zunašam se, da ste mož bese, reče Grabec in odide.

Prihodnjo nedeljo popoldne pride odvetnik po Ljuboslava, in oba odkoračita iz mestica proti vinskim goram, odkoder se jim

že od daleč nasproti sveti belo poslopje, Grabčev vinski hram. Bil je jasen jesenski dan in solnce je še toplo pripekalo na rumene grozdiče, katerih redko perje nij več pokrivalo.

Ko se odvetnik in Ljuboslav bližata vinskemu hramu, pozdravlja ju streljanje in iz hiše jima nasproti pride gospod Grabec. Že je bilo zbrano pri njem društvo njegovih sorodnikov in nekoliko starejših meščanov prijateljev. Na pragu se prikaže Milica, pa naglo zopet zgine v hišo. Zdaj pride Pestač z velikim vrčem v roki iz hiše in hiti v klet po vino. Dela se, kakor domač, ter mimogredé pozdravlja odvetnika in Ljuboslava. Oba vstopita. Grabec ju predstavlja hčeri in sili k mizi, primakne stole, Milica pa donša kupice. Ljuboslav — sicer ne boječ — se komaj upa oči vzdigniti. Tudi Milica je nekako zmedena, tako, da nekoliko kapelj vina razlije, ko Ljuboslavu nataka kupico:

— Krst bode, krst, pravi nekdo brezobzirno in smeje se vse društvo. Nesrečna Milica pa bi najraje ubegnila od srama, da se je skazala tako okorno. (Dalje prih.)

Iz Trsta 16. marca [Izv. dop.] V vseh krogih raste mrzenje do zdanje nemške vlade. Nazadnje se že ne bo čuditi tukajšnjim Lahom, ki se kažejo Avstriji sovražni in pri vsaki priložnosti demonstrirajo proti njej, ter željno preko Adrije v Italijo gledajo, kjer vidijo svoje brate v edinosti in zvezi živeti. Da pa niso več samo Lah nezadovoljni, temuč da jih tudi Slovenci in sploh Slovani posnemati začenjajo, to je toliko večji faktum čem žalostnejši. In nij čudo, ker jih vedno na steno pritiskajo, in s silo žugajo vladni organi. Posebno pa se to opazuje pri nas v Trstu, prvem kupčijskem mestu Avstrije. Židovske švabske roke so povsod v igri in ubogi državljani, kateri dobro za vladarja in državo mislijo, so po nekaterih gospodih na Dunaji tako terorizirani, da ne pomaga niti pravica niti prepričanje.

Železnica, katero ima jadransko morje z dalnimi nemškimi deželami po krajšem potu zvezati, je v jako problematičnem položaji, kajti letošnje leto preteče termin južne železnice, ter nastopi ona doba privilegija, kateri obstoji v tem, da se ne bode smelo nobene železnične črte zidati, katera bi utegnila južni železnici konkurenco delati. Črte Predil ali Loka pa dunajski gospodje tako zavlačevajo, da bode nazadnje vse prepozno, in potem se bo žid Rothschild v pest smijal, ker s tem je faktično Trst prodan v njegove roke, iz katerih se ne bode več iztrgati mogel. Tržaško mestno svetovalstvo s kupčijsko zbornico, ko so zapazili pretečo nevarnost, katera Trstu od strani Rothschildove južne železnice preti, zedinili so se ter poslali na Dunaj zastopnike, da bi se dovolila ena ali druga črta. Toda vlada je še dosedaj bila gluha, ker onim gospodom kateri so ob ponavljenji pogodbe južne železnice milijonari postali, skrbijo že tudi toliko, da se na vse kriplje na to dela, da se južni železnici še daleč v prihodnost preracunjena židovska politika, ne bo na nikakoršni način za en sold prikrajšala. V cislajtanskem državnem zboru manjka vendar Csernatonija in Laskerja, da bi razkril manipulacijo o koncesijah in železnicah, v katerem činu bi bila na prvem mestu Beck in Depretis.

Iz Maribora 19. marca [Izv. dop.] (Dr. Holzinger) Slovincem po pravdi g. dr. Dominkuša proti Fricu Brandstätterju znani kričač se je 14. t. m. pri obravnavi proti baronu Gall-u v Mariboru zopet sijajno blamiral. Baron Gall, c. kr. lajtnant v pokoji je bil tožen zaradi zaušnice, katero je dal mestnemu policijskemu komisarju Stiplovšekju na Eichlerjevem plesu v Götz-ovi dvorani, in si je izvolil dra. Holzingerja kot zagovornika. Pri obravnavanju, katero je izvrstno vodil preiskovalni sodnik pristav Sok, vzbudil je dr. Holzinger večkrat veselost in celó mrmranje občinstva po svojem brezobzirnem obnašanju proti tožniku in pričam — samim izobraženim ljudem. Vrhunec blamaže pa je dosegel s končnim govorom. Grandiozna puhlost Holzingerjeva, kar se juridičnega znanja tiče, je med izvedenci že davno dognana stvar — a občinstvo je saj pričakovalo izvrstnega govornika. In ravno v tem obziru je bilo najbolj iznenadeno. Govor od konca do kraja nij bil nič družega, kot gola fraza, čista trivijalnost, jezik ne-

piljen, na mestéh robot, v nikaki zvezi s čislano visokonemščino; — od logike in retorike nij sledú ni tirú — vseskozi jeremijada mešana s kapucinado. Posebno nejevoljnost mnogobrojnega občinstva je zbudil „imenitni“ zagovornik, ko je skušal dokazati, da vojak in posebno častnik gleda samo na obleko in ovratnik, — in da osoba brez uniforme in zvezd zanj ne eksistira; da torej tudi, „civilna policijska šarža“ za toženca — lejtanta nij eksistirala. Dobro! dobro! hrabri zatiravec barona Widmann-a! ere-liberalec g. dr. Holzinger!

Dalje se odlikuje ravno imenovani z neko arogantno nonšalanso, s katero zakriva svojo notranjo publost in praznobo. Od tod izvira tudi navidezna nepremagljivost slovanskih imen za jezik glasovitega g. doktorja, katera ga je prisilila, da je namesto „Stiplovesek“ izgovarjal „Slipošek“ i. t. d. Dan današnji so se celo najbolj zagrizneni aristokratki odpovedali tej grdi navadi da „plebejskih“ imen izgovarjati ne znajo, samo dr. Holzinger še s tem paradira in slovenska imena so mu bila „dobro došla.“

Plod tacega žalostnega zagovarjanja, katero naslanja se na principijelno krivo stališče skoro celo nič ni poudarjalo olajšavnih okoliščin, je bil obsojenje toženca k 10 dnevnem zaporu. Tako ali najberže manjšo kazen bi sodnija tudi brez dra. Holzingerja izrekla. In tako pravniško ničlo, ki zaradi pomanjkanja advokaturnega izpita še po postavi, „ex professo“ zagovornik biti ne more, si hočejo ubogi po „Tagespošti“ oslepljeni kondukerji za stalnega zagovornika z letno plačno postaviti!

Tudi takrat je imel dr. Holzinger po „Figaro“ znanega dr. Hipolita Plau — ne, Tauschinskega pri sebi, da mu skuje fulminanten dopis v „Tagespošto“, katerega že radovedni pričakujemo. „Difficile est saturam non scribere!“

Iz Zagreba 17. mar. [Izv. dop.] V očigled dogovaranj med našo in ogersko kraljevsko deputacijo v Pešti, je naše javno življenje nenavadno mirno. Kdor naše javno življenje ne pozna, ta bi rekel, da je njegov današnji značaj apatičnost. Tako sodeč bi se jako varal. Mi po polnem zapopadamo daleki doseg in široki obseg peštanjskih dogovaranj, pa ravno zato, ker se za povoljen njih izid ne bojimo, nijmo na škripcih razdraženosti. Vesti iz Pešte utrjevajo nas v tej naši dušnej razpoložnosti. Dasiravno pa mirnodušno pričakujemo konec peštanjskih dogovaranj, vendar stoji naše javno mnenje pazno na straži, ter bi našemu občinstvu vsak najmanjši oblaček naznanilo, kateri bi se na našem političnem obnebbi prikazal. Razvitek političnega položaja v Avstriji vidno upliva v popustljivost ogerskih državnikov. S kratko besedo rečeno: mi se nadejamo povoljneje reviziji nagodbe leta 1868. Po našem računu se bode stvar še pred sklicanjem sabora na čistec dognala. Z novo nagodbo bo prišla tudi nova deželna vlada, z novo vlado bode končan naš sedanji provizorij, in s tem bode deželna uprava mnogo pridobila. Sicer smo prepričani, da ogerska kraljevska deputacija ne bode elaborata naše deputacije v njegovem celem obsegu sprejela, saj kupec le malo kedaj toliko za robo plača, kolikor trgovec za njo išče, vendar pa upamo, da popustljivost od naše strani ne bo odveč ve-

lika, ponuda od ogerske strani pa odveč škrtina.

Na federalističnem kongresu na Dunaji naša kraljevina nij bila niti po enem zastopniku reprezentovana. To ima svoj razlog ravno v peštanjskih dogovarjanjih. „Agramerica“ sicer poroča, da je tudi naša opozicija na dunajskem kongresu zastopana bila. S to lažjo hoče narodno stranko Magjarom ovaditi. Iz tega se vidi, da naši magjaroni vsako, tudi naj manjšo priložnost upotrebljevajo, da bi na novo našo narodno stranko z ogersko vlado navskriž spravili.

Na Dalmatince smo zelo hudi. Vodje naše narodne stranke so dobili najsvetejše obljube iz Dalmacije, da bo dalmatinska delegacija v dunajskem drž. zboru proti volilni reformi glasovala, eventualno iz zbora izstopila, pa — Danilo je inace obrnil, nego so dalmatinski domorodci obračali. Politično občenje med vodji naše narodne stranke in dalmatinskimi zastopniki v dunajskem drž. zboru je vsled njih perfidnosti pretrgano. Med nami in Dalmacijo bodo se od seh dob druge vezi iskale.

Predstojnik našega vladnega oddelka za pravosodje Makso Prica je umrl. On je bil dober jurist, a slab politikar. Njegova največja dušna moč je bila omahljivost. Povsod je videl pomanjkljivosti, nikjer popolnosti, in to je naredilo, da je v svojih dejanjih in nehanjih vedno na vagi gori in doli cincal. Njegovo mesto bode brž ko ne nepopolneno ostalo.

Domače stvari.

— (Mestne volitve v Ljubljani.) Včeraj je volil I. razred. Prišlo je 122 nemškutarskih volivcev. Vtorek je volilo v II. razredu 281 nemškutarjev.

— („Novicam“) na njihov strupeni napad odgovarjamo v prihodnjem listu, ker nam denes prostora pomanjkuje.

— (G. France Zajec), naš izvrstni kipar, o katerega izbornih kiparskih delih smo nedavno v našem listu govorili, stanuje v Ljubljani v karlovskem predmestju, hišna številka 29. Naj bi vendar naše čitalnice in posamezni rodoljubi podpirali z obilnimi naročili našega prvega domačega umetnika v kiparstvu. Gipsaste, 21 palcev visoke štature imenitnih Slovencev: Valvazorja, Vega, Vodnika, Preširna, Knobleharja, Wolfa, Slomška, Baraga, Tomana in Stromajerja se dobivajo po 3 gold., trpljivo broncirane po 3 gld. 50 kr. Slovenci, segajte po njih!

— (Gosp. Pourja) zadevajoče „poslano“ v št. 62 našega lista nam gospodje v stvari podučeni kot neopravičeno zaznamljajo. Sicer pa smo odgovornost tako že precej tačas od sebe odbijali.

— (Slovenščina na poštah.) Piše se nam: Evo zopet en dokaz, kako c. kr. poštni uradniki slovenski jezik umejo in spoštujejo. Neki gospod tržaške okolice piše listnico z različnim slovenskim napisom svojemu prijatelju v Gorico, katero odda na pošto v „Grignani“. Če tudi je bila na listnici „P. Gorica“ popolnem umevno zaznamovana, vendar je listnica romala na Hrvaško v „Gorico veliko“. Od tam je čez več tednov prišla nazaj v Grignano z opazko na listnici: „retour. Post wo?“ Ko je dotični gospod, koji je listnico nazaj dobil, po uzroku vprašal,

kako to, da nij listnica na pravo mesto došla, ker vendar Gorica nij daleč od Grignane, se je gosp. poštni uradnik možato odrezal: „So geht's, wenn man die Šprohe nit versteht.“

Narodno-gospodarske stvari.

„Obrtnijska posojilnica“ v Ljubljani.

— „Obrtnijska posojilnica“ je imela v nedeljo 16. marca svoj 17. redni občni zbor. Pred 17 leti je malo število tukajšnjih obrtnikov, jim na čelu sedanji predsednik g. Jan. N. Horak, ustanovilo to društvo, katero je od leta do leta bolj razcveto in postalo tako rekoč temelj, na katerega se naslanja obrtnijsko meščanstvo ljubljansko. Čestokrat smo v našem listu zagovarjali načelo: Pomagajmo si sami, ustanavljajmo si na podlagi vzajemnega kredita denarne zavode in oprostimo se sile tujega kapitala. Ljubljanska obrtnijska posojilnica nam je zopet dokaz velike koristi tacih društev za svoje društenike in svota 348.758 gold. letnega prometa dovolj jasno govori za uspešno delovanje.

G. J. N. Horak je kot predsednik pričel občni zbor z govorom, v katerem se spominja rajnega g. Bl. Vrhovca, ljubljanskega meščana, ki je skozi 16 let bil ud upravnega odbora. Potem nadaljuje:

Kakor je vsakega leta odkar naše društvo deluje premetna svota vedno naraščala, blagoslov božji zmirom viden bil, vidimo tudi leta 1872, da se je premetna svota proti letu 1871 znatno povečala. Leta 1871 znašala je 301.033 gl., leta 1872 282.724 gl. in če se priračuni 31. dec. 1871 zaostalo imetje s 66.034 gl., znese to 348.758 gl., tedaj proti letu 1871 za 47.725 gl. več.

Vi poznate, geslo našega društva: „marljivost, varčnost, združene moči“. Le ker smo se tega gesla držali, smo dosegli, da obrtnijsko podporno društvo podaja zdatno pomoč obrtnijstvu, kajti vsi vidimo slabi položaj malega obrtništva brez obrtnega kapitala, le s pomankljivim izobraženjem vsled pomanjkanja obrtniških in strokovnjaških šol, nasproti veliki obrtniji s svojim velikim kapitalom, ki nahaja povsod njeno zastopanje.

V preteklem letu 1872 je imelo vse stavbno obrtnijstvo zadosti opraviti, nasproti pa se je pri takoimenovanih komercijelnih društvih slabo spečavalo, pri množnem številu je zimsko blago obležalo. Slavno trgovinsko ministerstvo je tukajšno kupčijsko in obrtnijsko zbornico napotilo, sklicati enquet-komisijo, katera je poročala o raznih vprašanjih obrtnije na deželi. Kakše nasledke bode odgovor na predložena vprašanja imel, mi je dosedaj neznan. Blizu pred 10imi leti in potem še večkrat, je kranjska trgovinska zbornica prosila slavno ministerstvo za dovoljenje zborovanja poslancev vseh kupčijskih zbornic v Avstriji, da bi se posvetovali o vzajemnih željah in potrebah kupčijstva in obrtnijstva, do zdaj nijmo bili vslišani.

Vi vidite pomanjkanje stanovanj in nasledki se čutijo tudi pri nas posebno pri delavcih in mali obrtniji; delavsko vprašanje, ki bi imelo postavno uredjeno biti, in težeča užitnina od najneobhodnejše potrebnih jedil po mestih so za malo obrtnijo isto tako važna vprašanja. V preteklem letu 1872 je bilo naše podporno društvo po mnogih kreditnih društvih, ljudskih bankah notranjih in zunanjih dežel, potem od centralnega posojilnega društva na Dunaji povabljeno, da bi z njimi občevalo; ker je pa podporno društvo moglo zahtevam svojih udov zadostovati, ker so nam mnogoteri prijatelji obrtnijstva zdatne izneske zaupali, nijmo mogli zahtevati zunanje pomoči. (Konec prih.)

— Premog iz Trebovelj se je začel na Angleško izvažati in se je te dni odpravila velika ladija iz Trsta s trebovlskim premogom. Tudi v Aleksandrijo na Egiptovskem se je en parobrod odpravil. „Triest. Ztg.“ pa dvomi, da bi trebovlski premog z angleškim mogel stalno konkurirati.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 24. marca: Zajčovo pos., 6000 gl., v Ljubljani. — Glavičevo, v Žaženberku. — Mejavškovo, 3080 gl., v Rogateci. — Slemenškovo, 760 gold., v Konjicah. — Pajmonovo, 3302 gl., v Šmarji na Staj.

Tujci.

18. marca.

Europa: Schiffermiller iz Kokre. — Maylander, Manufacture in Pelame iz Reke. — Možetič iz Gorice. — Dolinar iz Mokričkega. — Mali iz Postojne.

Pri **Elefantu:** pl. Hirsch iz Gradca. — Spidoro, Taiffer iz Gorice. — Blau iz Kaniže. — Carove iz Dunaja. — Bar. Gutschreiber z gospo iz Metlike. Baron Marpurgo z gospo iz Trsta. — Novotni iz Trebnega. — Braune iz Dunaja. — knez Lichtenstein z družino.

Pri **Maliči:** Homan iz Radoljce. — Schwarz, Rinewald, Volk iz Dunaja. — Müller iz Moravskega.

Dunajska borsca 20. marca.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	70	gl.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	40	"
1860 drž. posojilo	103	"	75	"
Akcije narodne banke	978	"	—	"
Kreditne akcije	335	"	50	"
London	109	"	20	"
Napol.	8	"	69 ¹ / ₂	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	108	"	—	"

Zastoj

razpošilja na frankirana popraševanja (5 kr. poštnine)

profesor računoslavlja

R. pl. Orlicé

Berlin, Wilhelmstrasse 5

svoje nove zapisnike dobitkov (ne stoprv na predplačo, kot mnogi njegovih sleparskih posnemalcev, ki so brezimenno več časopisov zoper njega podščuli in ga obrekovali) s pojasnili svojih znanostno priznanih in kakor nam znano, **občno srečno** izkazanih

podukov za loterijsko igro.

Takša popraševanja priporočam čest. bralcem. (48—3)

Dr. Anton Prus,

bivši odvetnik na Dunaji

bode odprl svojo

odvetniško pisarno

1. aprila 1873

(88—2)

KONJICAH.

Turnske ure (46—12)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Amerikanski krompir

zgodnji in pozni, zelo rodovit in posebno okusen, cent po 2 gold. 50 kr. se dobi pri

P. Skale-tu,

na Poljanah v Ljubljani.

(83—2)

NAZNANILO

o zakladanji desk za deželne slatinske toplice.

Za omenjene toplice treba 1873. leta:

5000 zabojnih desk 12" širokih, 2 sežnja dolgih,

4000 " " 10" " 2 " "

2000 " " 8" " 2 " "

2000 enojnih navadnih desk, 2 sežnja dolgih.

Podvzetniki naj dotične ponudbe vložijo do najdaljše 31. marca t. l. pri tamošnjem ravnateljstvu, kjer se tudi natančnejši pogoji zakladanja razvidijo.

Nadzorništvo deželnega poslopja

v Gradci 10. marca 1873.

(84—2)

Menjavnica

„Wiener Commissions-Bank“,

Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledeče razpisane gruče sreček, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnejšim prištevati, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadoti in razen tega obresti 30 frankov v zlatu in 10. gld. v papirju uživati.

Gruča A. (16 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 10 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke: **1 5perc. državno srečko po 100 gld. od 1. 1860.** Glavni dobitek 300.000 gld., z odkupno premijo potegnene serije 400 gld. a. v.

1 3perc. e. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gld.

Gruča B. (13 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 6 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče srečke: **1 3perc. e. turšk. državno srečko 400 frank.** Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

Sachsen-Meiningska srečka. Glavni dobitek 45.000 gl., 15.000 južnonemške voljave.

Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke 1. 1860. Mesečni obroki à 6 gl.

Potem dobitne liste na cele državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 10 gld.

Potem dobitne liste na pol državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 4 gld.

Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 3 gld.

Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gld.

Potem dobitne liste na Insbruške srečke. Mesečni obroki à 2 gld.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“ vse kakor koli imenovane bankine, menjicne in borzne opravila.

Potrjene menjice in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisavajo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobropkupnih pogojih dajejo.

Opraviški prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez prestopa odprti.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigateg se po vsakem ždrebanji franko zastoj razpošiljajo. (80—4)

Občno priljubljeni in po zdravniških izrekih skušeni

Štajerski zeliščni sok (230—10)

se dobi vedno v čvrstem stanju pri **J. Purgleitner-ju,** lekarji v Gradcu, v Bankalari-jevil lekarni v Mariboru in pri **M. Moric-u** v Mariboru. Cena za steklenico 87 kr. a. v.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch,** Berlin, Luisenstrasse 45. (255—29)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.